

de weergave
u Hebreeën 8
Jer. 31 heeft

is in den He-
? Is het soms
aar oppervlak-
t Nieuwe Tes-
ten.
het Oude Tes-
merde, niet tot
tijd op een
vlak bij
ijk van de hie-
akt; eerst wa-
ipersonen, een
te bidden, een
bben we zelf
f toegang tot
en, en krijgen
se ontvan-
i) en vandaag
inderen leeren,
priester denkt

Hebreeërbrief
niet-meer-lee-
neenschap-van-
wedergeboren,
Hij vermaant
e, ook in den
ij niet verloren

hting van wat
gen naar voren
rd alvast deze
nu toe heb ik,
gers, tegenover
en positie van
tondt; maar ik
opvoeding gaat
meer direct; ik
t u, meer indi-
s moet hālen
lf weet waar
tet leeken-insti-
K. S.

et lichaam van
at ik niet dui-
t, dat de in het
geven opdracht
u bevolen heb-
9: „hun voe-
vredes”, het-
ich zwak schijnt.

in de overtu-
niet in orde is,

us' Persoon en
ng, over grond-
oriteit van kerk
maar: zoo goed
der ineens klaar
komen: „leeren-
u bevolen heb-
i: dit beteekent
weg des vredes.
daacht misschien
en. Ik kan be-
wordt zelf soms
nte wantrouwig
rktermen. Maar
vrees, dat 't niet
erkerd, dat in
houden ALLES
LES" beteekent,
t Evangelie
leven (com-
op het ter-
NOMIE, GE-
DING en ON-

nfessie flink op

rij voor „social
of voor het „na-
f van hun fami-
r, dat het „evan-
akt; wij moesten
conclusies lezen
ge nederlandsche
ag van hen, die
te maken heeft.
i doen we dezen
iet, dat de kerk
sterreinen raakt,
liever zijn ver-
an dien „compre-
ciaal-econo-
nie, gezondheids-
rein (opvoeding
chte lijn aan de
zoals Soekarno's
(lees: overgeno-

men), en dan weten we, dat dezelfde nonsens als Van der Vaart Smit moest goedpraten in zijn allerchristelijkste N.S.B.-krantjes kan worden uitgedrukt in dezelfde woorden als hier staan in conclusies van de heeren Probrowinoto en Gramberg, beiden ontboden bij Soekarno.

En dan komt in dit eerste hoofdstuk der conclusies de verzekering, dat een goede verkondiging van het Evangelie daarvan afhankelijk is, dat wij zelf het Evangelie met heel ons hart in al zijn diepte (!) hebben gehoord, en dat zij van ons vraagt een leven in volkomen gemeenschap met Christus. Van de belijdenis geen woord. 't Schijnt, dat men hier vergeten heeft, dat belijden leven is. De „diepte" van het individuele leven is hier eerder in gesprek dan de „zuiverheid" van het kerkelijke.

Hoe zou trouwens de belijdenis hier de haar toekomstende plaats rinnen innemen? „Grondslag van de opleiding", zoo lezen we — en het gaat over een interkerkelijk stel scholen — zijn de belijdenissen (meervoud) van de kerken in Indonesië", zie hoofdstuk V. Nu die belijdenissen zelf zijn al zeer uiteenlopend. Niettemin willen die gezamenlijke indonesische kerken (alles bij elkaar dus) een theologische faculteit oprichten, maar dan zóó, dat de heer Soekarno niet behoeft te vreezen (waar hij trouwens wel voor zorgen zal): „tusschen de vrije theologische faculteit en de staatsfaculteiten wordt een nauwe band gelegd", verzekert hoofdstuk V.

En nu de reactie van de synodocratische zendingsdeputaten op dit alles?

Het kan niet armoediger, dunkt ons.

Betreffende hoofdstuk I troffen de heeren „een paar uitlatingen, die tot discussie aanleiding zouden kunnen geven". Meer niet. Ze doen maar geen poging ter bescherming van „gangbare meeningen" à la Kuyper-Hepp-in-1936!

Op één punt verklaren zij zich niet tevreden: zij brengen het zelfs tot een frons. Hoor: zij betreuren het, dat onder punt 6 „niet uitdrukkelijker is uitgesproken de binding aan de Heilige Schrift". Nu is dit fraai gezegd: niet uitdrukkelijker! Men zou dus zeggen: dan toch blijkbaar wél uitdrukkelijker? Wel, als de binding aan de H. Schrift uitdrukkelijker is uitgesproken, dan is 't nog wel te weinig, omdat de vraag, wat binding is, en de andere vraag, of de Schrift naar den inhoud en dan overeenkomstig de belijdenis bindend geacht wordt, dan nog altijd overblijft. Maar het vreemde van 't geval is, dat in punt 6 niet „uitdrukkelijker", en óók niet „uitdrukkelijk", en zelfs niet „niet-uitdrukkelijk", doch in 't geheel niet gesproken wordt van binding aan de Heilige Schrift. We citeren punt 6 volledig:

„Wanneer de verkondiging van het Evangelie aan andere volken vrucht heeft gedragen, zoodat daar een kerk is ontstaan, die het lichaam van Christus in zijn geheel openbaart, dan moet de verkondiging van het Evangelie overgegeven worden aan die kerk. Die jonge kerk draagt dan voor het vervolg de verantwoordelijkheid voor de verkondiging van het Evangelie."

Tot zoover punt 6. Met geen woord dus is hier sprake van binding aan de Schrift. Laat staan van binding aan de Belijdenis.

Hier worden wij weer korzelig. Die deputaten, zoo krijgen we 't gevoel, houden ons met 'n lief gebaarte maar zoo wat aan 't lijntje; maar ze zijn niet eerlijk tegenover hun volk. Stel u voor: wat heelemaal wordt doodgezwegen, dat verklaren die deputaten, zichzelf en ons zoet houdende, alleen maar niet-uitdrukkelijk-genoeg gezegd! Waar blijft toch de waarde van het kerkelijke woord?

En als we dan nog steeds in denzelfden zoet-houders-
stijl, ons hooren verzekeren, dat „de" javaansche kerken (dat allegaartje dus) en „de" nederlandsche (de Hervormde dus naast de fractie-Ridderbos-e.s.) ZOO WEL IN BELJIDENIS ALS IN KERKREGERING OP EEN EN DENZELFDE GRONDSLAG STAAN (want dat beteekenen de woorden blijkens 't rapport zelf), dan wordt onze korzelligheid kortweg wrevel. We zeggen: wij gelooven wel, dat daar (helaas) meer van aan is, dan zij zelf vermoedt. Maar tevens: dat gij hier uitspreekt, wat gij voor uw eenvoudige volkje niet graag van a tot z zoudt willen moeten ontleden.

Hier wordt 't kerkvolk gesust: zeg nou maar gauw: ja: wij weten 't wel.

Maar 't is mis. Overigens is 't wel om te onthouden: volgens al die deputaten, tot schorser Duursema — om van Bavinck maar te zwijgen — toe, hebben „de" javaansche en „de" hier genoemde nederlandsche kerken in belijdenis en kerkregering eenzelfde grondslag. Ook de Hervormde dus.

Hoe komt men aan de brutaliteit? En — het ver-
rand?

Want — laten we elkaar goed begrijpen.

Indien hier in Nederland de heer Mussert even succesvol zou hebben „geboerd" als zijn confrère Soekarno, en indien dan de heer Van der Vaart Smit met zijn Evangelie-en-Volk-kornuiten den een of anderen Raad van Kerken in elkaar had kunnen draalen, en indien men dan met net zoo'n stelletje bepalingen („conclusies") van een of andere combinatie van voor Mussert „begrip-toonende" kerken voor den dag zou

hebben moeten komen, en indien dan de heer Van der Vaart Smit dat-fabrikaat zou hebben moeten goed praten voor 't orthodoxe volkske, wel, hij zou 't ongeveer net zoo gedaan hebben. Men heeft nu al een stel deputaten, dat rustig verklaart: „de" javaansche en „de" nederlandsche kerken (inclusief dus De Hervormde Kerk) zijn één in grondslag wat betreft belijdenis en kerkregering.

Wij zeggen niet, dat die heeren-ondertekenaars (b.v. ds Duursema) verkapt nazi's zijn. We zeggen wel, dat ze zóó gewend zijn aan het niet-meer-leiden, dat ze met 't grootste gemak in 1944 tegenover Ds D. van Dijk loopen te dazen over remonstrantisme en meer van die nonsens, en in 1948 met remonstranten, barthianen, doopsgezinden, chinezen en voorts hervormden van allerlei kleur loopen te dazen over hun eenheid in belijdenis en kerkregering! Dat staat me daar even in een RAPPORT van diezelfde mannen, die ons er uit wierpen. Gaat den heer Schouten nu een licht op over de achtergronden van onze klachten over zijn kerkelijke vrienden? Die zonder het zelf te weten, in een paar pennestroken cadeau doen wat biddend gebouwd is? En dan nog durven schorsen en zoo? Ze moesten eens over de knie, al die vertoornde heeren van '44, die niet eens meer händig kunnen camoufleren: zelfs die kunst vergaet hun hiér.

K. S.

ontginningsdienst.

Herhaaldelijk is in ons blad betoogd, dat het enkele feit zelf, dat er cultuur is, en dat de mensch den cultureelen arbeid verricht, niet te rubriceren valt onder de zoogenaamde „algemeene genade". Cultureele arbeid is ontginnings-arbeid. De aarde, in wijderen zin genomen: de natuur, moet ontgonnen worden.

Wel heeft men het herhaaldelijk zoo gezegd: cultureele arbeid is vrucht van algemeene genade. Zich plaatsende op het „ervaringsstandpunt", en tegelijkertijd een eerlijke poging ondernemende tot het in rekening brengen van bijbelsche gegevens, redeneerde men dan als volgt: wij, menschen, hadden vanwege het vreeselijk karakter van zonde en schuld verdiend, aanstonds na den zondeval ter helle te varen. Zulke alle ontwikkeling afsnijdende hellevaart ware ons „verdiende loon" geweest. Toch zien wij voor onze oogen, dat de wereld na den val nog vele duizenden jaren is blijven staan en dat de in den kosmos gegeven mogelijkheden toch nog tot ontwikkeling komen: zou dat geen „genade" zijn? Het antwoord geeft men zelf: het is genade, het is onverschuldigde, ongehouden goedheid van God. Wel is ze niet behoudend tot eeuwige zaligheid; en wel heet ze daarom slechts „algemeen", maar „genade" is ze toch. Ze geeft ons de weldaad van weerhouding der zonde; werd de zonde niet weerhouden, dan zou ze uitbreken in de grofste, rechtstreeks satanische uitgieting van boosheid; doch God stuit deze boosheid door de „algemeene" werking van zijn Geest, zelfs door het algemeen „getuigenis" van den Geest, welk getuigenis den mensch zekerheid verschaft, en wel onmiddellijk zekerheid aangaande groepen van centrale waarheden; die zekerheid is vóór-reflexief. En zoo trekt over de woestijnvlakte dixer wereld toch de zich steeds weer vernieuwende dauw van de algemeene genade, die het leven nog draaglijk maakt, en zelfs (krachtens een haar eigene „progressieve" werking) oasen schept in deze woestijn. Ook cultuuroasen.

In dezen gedachtengang liggen evenwel verscheidene kronkels, die de conclusie, als zou de term „algemeene genade" hier aanwendbaar zijn, ontkrachten. Vooreerst al dit: oordeels w a a r d i g h e i d is iets anders dan de waardigheid tot snelle executie. Bestaan moeten kan ook oordeelsbediening wezen. Bestaan en leven zijn twee.

Vervolgens: zeker, het is waar, dat de zonde wordt „weerhouden", en dat de vloek nog niet ten volle is uitgestort over de wereld. Maar dit zelfde geldt van de gehoorzaamheid, die in Christus Jezus weer tot gave van Gods vrije gunst heeft mogen worden, en door de kracht van Christus' Geest ook tot geschenk van deze gunst heeft kunnen worden. Tenzij hij tot de erkenning komt, dat (in Christus) geschenken waardigheid tot het eeuwige leven nog niet insluit een waardigheid tot snelle bediening van de zaligheid. Waarmee hij op ons standpunt zou gaan staan.

Wie het „weerhouden" van den vloek „genade" noemt, zou voor het minst de „weerhouding" van den zegen „oordeel" moeten heeten. Maar geen van beide termen zouden wetenschappelijk gefundeerd zijn; men kan ze hoogstens in niet-wetenschappelijke beschrijving der concrete werkelijkheid gebruiken en dan naast elkaar. Maar het spreken in zulk „los" woordgebruik van „algemeene genade" en „algemeen oordeel" beteekent zelfs zóó reeds een correctie op de voorkeur-keuze van den term „algemeene genade".

Zeker, weerhouding is er. Maar weerhouding is eigen aan den tijd. Waar niets meer „weerhouden" wordt, daar is een „possessie"

1) We zinspelen hier op de bekende definitie, die Boëthius gaf van Gods eeuwigheid. Volgens deze omschrijving had God een perfecte en tevens een „tota simul" bezit van een interminabel (onafgrensbaar) leven.

missiemenschen met javaansch, missiegulden met nederlandsch gelaat.

De Zending op Java moet een Javaansch gelaat vertoonen. Aldus hebben de zendingsdeputaten der synodocratische gemeenschap aan de synode van Eindhoven (de naam is in de geschiedenis der zending symbolisch!) medegedeeld.

Zoo heeft het Soekarno gedictieerd.

Hetgeen van hem niet zoo dom bekeken is.

Die man is heusch niet zonder politiek talent.

Evenmin als de hem waarschijnlijk onbekende

Jerobeam 1.

En even weinig als de hem wél bekende bondge-

noót van Nippon Adolf Hitler.

Jerobeam 1 zag niet gaarne, dat zijn onderzaten godsdienst gingen houden in Jeruzalem. De aanraking met het huis en het rijk van David kon gevaarlijk worden. Wanneer de menschen uit het rijk van Jerobeam regelmatig naar het rijk Juda zouden trekken, zou allicht te eeniger tijd het verlangen wakker worden naar de dagen van ouds en zou de wensch wel eens bij deze lieden wakker kunnen worden naar hun vorigen heer terug te keeren.

Daarom besloot Zijne Majesteit, dat de godsdienst in het rijk Israël voortaan een „Israëlietisch" gelaat zou vertoonen. En de gelijkshakeling van staat en godsdienst begon.

Zoo zal ook naar den wensch van Soekarno de Zending op Java een Javaansch gelaat gaan vertoonen.

Want een orang blanda in een goed uitgeruste polikliniek, een „doctor toelaeng" als wijlen Scheurer in een goed geoutilleerd zendingshospitaal, blanke onderwijzers in goed ingerichte zendingscholen zijn in de rimboe van de Repoebliek een dreigend gevaar voor de politieke rust. Als Nederlandsche menschen aan de onderdanen van Soekarno geven ten bate van de volksgezondheid en de volksontwikkeling wat de regeering van Soekarno niet geven kan, dan mochten de zieke, ondervoede en slecht gekleede Javanen eens verlangen terug te keeren onder het regiment van Koningin Wilhelmina, wier blanke menschen en wier weldoende dokters het heimwee naar vroeger wakker maken.....

Daarom: de Zending vertoone een Javaansch gelaat!

Opdat de Javanen meenen, dat ook onder het gezegende bewind van Soekarno de zegeningen van vroeger bestand hebben!

Dat heeft Soekarno als Jerobeam 1 goed bekeken!

Overigens is hij bij Adolf Hitler ter schole geweest.

Want als deze laatste heeft hij verstand van de viezien!

Als de Nederlandsche Zendingsgelden naar Java blijven stroomen, betalen de Nederlanders de weldaden, die met Javaansch gelaat gegeven worden en wordt het deviezenpotje van Soekarno behoorlijk gevuld.

Daarom: de Missiegelden mogen gerust een buitenlandisch, volksvreemd gelaat hebben!

Daar merken de Javanen toch niets van.

Want die gelden worden door den Minister van Financiën van de Repoebliek gaarne omgewisseld en óók van een Javaansch gelaat voorzien.

Adolf Hitler had ook geen bezwaar tegen invoer van predikantstractementen uit Nederland.

Des te meer tegen uitvoer er van.

Sijmen, betaal!

Zoo is de Zending gestrand in Eindhoven.

D. E. C.

tota simul" (een bezit van leven, zóó, dat men de volheid van zijn bezit altijd in volkomen mate tegelijk in handen heeft) of een „privatio tota simul" (een beroofd-zijn, een gemis, en dan weer zóó, dat de volheid van dat gemis er in elk „oogenblik" in volle mate, totaal dus is). Dat wil dus zeggen: waar geen weerhouding is, daar is geen tijdelijk bestaan meer; daar is „eeuwigheid: Ook in het paradigma was immers „weerhouding". Als de Geest van God aan Adam onweerhouden geschonken zou zijn, dan ware hij van de mogelijkheid van vallen uitgesloten geweest. De eerste Adam had den Geest „met mate". Aan den tijd is de „ontplooiing" eigen of anders het „bederf". Ontplooiing, en bederf behooren tot den tijd; ontplooid-zijn en bedorven-zijn (beide pleromatisch, naar den aard van het subject) behooren tot de eeuwigheid. Derhalve is het feit, dat de schep-

Dat blijft altijd alleen voor God. Bij menschen evenwel is leven altijd terminabel (kreatuurijk begrensd). In den tijd „bezit" hij het leven niet perfect, en niet „tota simul". In de eeuwigheid (naar de mate van het terminabele) wel (op zijn manier) perfect en ook (op zijn manier) „tota simul".